

Національний університет «Одеська юридична академія»

Робоча група з питань розвитку кримінального права
Комісії по правовій реформі при Президентові України

Робоча група з питань кримінального та кримінального процесуального права
Науково-консультативної ради при Голові Верховної ради України

Південний регіональний центр Національної академії правових наук України
Кафедра кримінального права НУ «ОЮА»

Одеський місцевий осередок ГО «Всеукраїнська асоціація кримінального права»

Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції,

*присвяченої 25-річчю утворення
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

**м. Одеса
9 грудня 2022 р.**

«Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю утворення Національного університету «Одеська юридична академія». Одеса, 9 грудня 2022 року. Укладачі: Є.Л. Стрельцов, В.П. Кедик. Відп. редактор Є.Л. Стрельцов. Одеса: ПРЦ НАПрН України, НУ «ОЮА», 09.12.2022. – 214 с.

У збірнику представлені тези доповідей та повідомлень, які були оприлюднені на міжнародній науково-практичній конференції «Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану», присвяченій 25-річчю утворення Національного університету «Одеська юридична академія», яка відбулась 9 грудня 2022 року на базі Південного регіонального центру Національної академії правових наук України та кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія». Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів, магістрантів та студентів, практичних працівників, всіх, кого цікавлять сучасні проблеми кримінального права.

Відповідальний за випуск:
д.ю.н., професор Є.Л. Стрельцов

Тези друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст поданого матеріалу несуть автори.

<i>Кріпак Н.Г.</i> ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ В ЗАРУБІЖНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.....	178
<i>Купенко А.І.</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО: АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ.....	180
<i>Лупу В.С.</i> ТА ФУНКЦІЇ СУЧАСНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....	183
<i>Мазур Ю.С.</i> ЗАЛУЧЕННЯ ДІТЕЙ ДО УЧАСТІ У ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ.....	186
<i>Мархайчук Д.М.</i> ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	188
<i>Наливайченко В.О.</i> МАРОДЕРСТВО: ЧИ ВСІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ, СКОЄНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ, Є МАРОДЕРСТВОМ?	191
<i>Рачок А.І.</i> ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ У СЕРЕДНЬОВІЧЧІ.....	193
<i>Саїк О.Б.</i> ВОЄННИЙ СТАН ЯК ОБСТАВИНА, ЯКА ВПЛИВАЄ НА КВАЛІФІКАЦІЮ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	195
<i>Стащук А.Ю.</i> КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ.....	197
<i>Тарасенко М.Л.</i> ОСОБЛИВОСТІ КІБЕРЗЛОЧИНІВ.....	200
<i>Філімончук М.О.</i> КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ.....	203
<i>Штанько Ю.А.</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	206
<i>Ядаменко О.О.</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА МАРОДЕРСТВО ТА ІНШІ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ДІЇ НАДЗВИЧАЙНОГО АБО ВОЄННОГО СТАНУ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД.....	208
<i>Язаджи В.С.</i> ПРОГАЛИНИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ У СФЕРІ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОГО РУХУ.....	210
Streltsov Yevgen. CRIMINAL LAW IN THE CONDITIONS OF THE EMERGENCY (CONFERENCE PRESENTATION)	212

Ядаменко О.О.,
студентка 2-го курсу магістратури,
Факультету прокуратури та слідства
(кримінальна юстиція) Національного
університету «Одеська юридична
академія»

науковий керівник: кандидат юридичних
наук, доцент, доцент кафедри
кримінального права Національного
університету «Одеська юридична
академія» **Кедик В.П.**

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА МАРОДЕРСТВО ТА ІНШІ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ДІЇ НАДЗВИЧАЙНОГО АБО ВОЄННОГО СТАНУ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД

З початком повномасштабного вторгнення російської федерації та веденням воєнного стану на території всієї України Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, з огляду на загрози та сучасні реалії, чимало змін зазнало українське законодавство, в тому числі Кримінальний Кодекс України (далі – КК України).

Такі зміни, в тому числі КК України, обумовлюються тим, що вищезазначене вторгнення спровокувало збільшення кримінальних правопорушень, а саме правопорушень проти власності. Адже суспільна небезпечність посягань на чуже майно під час війни істотно підвищується внаслідок того, зокрема, що потерпілі та відповідні правоохоронні органи не завжди можуть вжити необхідних заходів із захисту такого майна, чим і користуються антисоціальні елементи [1, с. 573].

Слід почати з того, що подекуди в ЗМІ терміном «мародерство» визначають будь-який злочин проти власності, який вчиняється період дії воєнного стану. Але це є не досить коректним, адже коло суспільних відносин, які характеризуються як мародерство, відповідно ст. 432 КК України, є значно вужчим, оскільки для кваліфікації вищезазначеного правопорушення, як кримінального, за КК України, необхідно, щоб таке правопорушення було вчинено, в першу чергу, військовослужбовцем, лише на полі бою та щодо речей убитих чи поранених. За мародерство, до внесення змін до КК України, передбачалась кримінальна відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк від 3 до 10 років [2].

Варто додати, що мародерство відмежовується від інших кримінальних правопорушень проти власності, таких як крадіжка, грабіж, розбій, не лише складом, а й передбаченою відповідальністю за вчинення зазначених кримінальних правопорушень.

Як вже зазначалось, воєнний час підвищує суспільну небезпечність діянь [3, с. 68]. Цим обумовлюється запровадження Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за мародерство» № 2117-ІХ від 03.03.2022, який змінив, передбачену КК України раніше, кримінальну відповідальність за злочини проти власності в певних умовах. Так, мінімальний термін позбавлення волі за мародерство збільшено з 3 до 5 років. Крім того, зміни не оминули й склад злочинів, передбачених ст. 185, ст. 186, ст. 187, ст. 189 та ст. 191 КК України, адже санкції цих статей доповнено кваліфікуючою ознакою – вчинення злочину в умовах воєнного або надзвичайного стану [4]. Таким чином, за вищезазначені злочини, за наявності даної кваліфікуючої ознаки, підсилено кримінальну відповідальність за рахунок збільшення ступені тяжкості, шляхом відповідного збільшення мінімальної межі терміну позбавлення волі за скоєння цих злочинів. Іншими словами, наразі, навіть за дрібну крадіжку, особам, які вчинили такий злочин, може загрожувати реальний термін ув'язнення.

Отже, не всі злочини, які охоплюють посягання на власність, що вчиняються під час воєнного стану, є мародерством. Кримінальне законодавство чітко відмежовує поняття «мародерство» від інших, суміжних злочинів проти власності. Але доцільно вважати, що в

умовах сьогодення законодавством України підсилено покарання за такі злочини, відповідно кожна особа, заволодівши чужим майном, буде нести відповідальність за суворішими санкціями, на відміну від мирного часу.

Список використаних джерел:

1. Людвік В. Д., Хашев В. Г. Окремі аспекти кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень проти власності в умовах воєнного часу: матеріали Science, innovations and educations: problems and prospects. Proceedings of X International Scientific and Practical Conference (Tokyo, Japan 4–6 May 2022). Tokyo, 2022. С. 571–576
2. Кримінальний Кодекс України: Закон України від 14.04.2022 р. № 2198-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Прокоф'єва-Янчиленко Д. Суспільна небезпечність діяння у категоріях ризикології. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2015. № 13. Т. 2. С. 67–70.
4. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за мародерство: Закон України від 03.03.2022 № 2117-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2117-20#n7>